

บทคัดย่อ

ทศวรรษวิทยานิพนธ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความ
สมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ความพึงพอใจของสมาชิก ที่มีต่อการดำเนินงานของ สหกรณ์ผู้ปลูกมันฝรั่ง เชียงใหม่ จำกัด
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

โดย

นายบดี ปุชยายนันท์

พฤษภาคม 2542

ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บัญชา ไตรวิทย์ภาค

ภาค คณะ

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์ ไร่เกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาถึงลักษณะส่วนบุคคล,เศรษฐกิจ และ
สังคมของเกษตรกรที่เป็นสมาชิก ของ สหกรณ์ผู้ปลูกมันฝรั่งเชียงใหม่ จำกัด 2) เพื่อศึกษาถึงระดับ
ความพึงพอใจของสมาชิก ที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ปลูกมันฝรั่งเชียงใหม่ จำกัด
3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกร ที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์
ผู้ปลูกมันฝรั่งเชียงใหม่ จำกัด 4) เพื่อทราบถึงปัญหา และข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เป็นสมาชิก ใน
การปรับปรุงบทบาทการปฏิบัติงานของสหกรณ์ผู้ปลูกมันฝรั่งเชียงใหม่ จำกัด ให้ตอบสนองความความ
พึงพอใจของเกษตรกรที่เป็นสมาชิก ซึ่งได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบ Systematic Random Sampling
จำนวน 332 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และผ่านการทดสอบ
ความตรง และความเที่ยงแล้ว จากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป
เพื่อทำการ วิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC ผลการวิจัยมีดังนี้

ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุโดยเฉลี่ย 43.65 ปี ส่วนใหญ่
จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 85.50) มีรายได้ต่อปีทั้งรายได้ภาคการเกษตร และ
นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 98,958.01 บาท ต่อปี โดยมีรายได้สูงสุด 670,000 บาทต่อปี และรายได้
ต่ำสุด 16,000 บาทต่อปี และมีระดับการสนใจในการประกอบอาชีพการเกษตรเฉลี่ย 25.04 ปี โดย

สมาชิก ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 79.50) เคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ และ(ร้อยละ 20.50) ไม่เคยได้รับ
 ข่าวสารจากสหกรณ์ ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ของสหกรณ์นั้นมีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกโดยเฉลี่ย
 8.53 ปี ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของสหกรณ์นั้น ในการเข้าร่วมประชุมใหญ่ สมาชิกส่วนใหญ่
 (ร้อยละ 55.40) ไม่เคยเข้าร่วมประชุมใหญ่ ส่วนกิจกรรมประกวดหัวพันธุ์มีผู้ร่วมสมาชิกส่วนใหญ่
 (ร้อยละ 80.10) ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมประกวดหัวพันธุ์มีผู้ร่วม

ผลการวิจัยในด้านความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ปลูก
 มันฝรั่งเชียงใหม่ จำกัดในด้านต่างๆ พบว่า ด้านการคัดเลือกสมาชิก สมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกมันฝรั่ง
 เชียงใหม่ จำกัด มีความพึงพอใจในการดำเนินงานระดับมาก ด้านธุรกิจสินเชื่อสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูก
 มันฝรั่งเชียงใหม่ จำกัด มีความพึงพอใจในการดำเนินงานระดับปานกลาง ด้านธุรกิจการจัดหาสินค้า-
 วัสดุ มากำหนดายสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกมันฝรั่งเชียงใหม่ จำกัด มีความพึงพอใจในการดำเนินงาน
 ระดับปานกลาง ด้านการรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย พบว่าสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกมันฝรั่งเชียงใหม่ จำกัด
 มีความพึงพอใจในการดำเนินงานในระดับปานกลาง และด้านธุรกิจการให้บริการผลถาวรวิจัยพบว่า
 สมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกมันฝรั่งเชียงใหม่ จำกัด มีความพึงพอใจในการดำเนินงานในระดับมาก

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์
 ผู้ปลูกมันฝรั่งเชียงใหม่ จำกัด พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับระดับความพึงพอใจที่มีต่อการ
 ดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ปลูกมันฝรั่งเชียงใหม่ จำกัด คือ ฤดูกาลศึกษา ระดับรายได้ ระยะเวลา
 ในการเป็นสมาชิก ค่าทรัพย์สินฯ คือ อายุ ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพทางการเกษตร
 การรู้รัฐประชาการ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ ซึ่งมีอยู่ 2 กิจกรรมคือ กิจกรรมการ
 เข้าร่วมประชุมใหญ่ และกิจกรรมประกวดหัวพันธุ์มีผู้ร่วม นั้นไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับระดับ
 ความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ปลูกมันฝรั่งเชียงใหม่ จำกัด

ส่วนในด้านปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขในทัศนะของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกใน
 ด้านการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ปลูกมันฝรั่งเชียงใหม่ จำกัด ในด้านการคัดเลือกสมาชิก พบว่า
 ปัจจุบันสหกรณ์มีสมาชิกมากขึ้น ทำให้ได้รับโควตาการปลูกมันฝรั่งลดลง และบุคคลที่เข้ามาเป็น
 สมาชิกบางคนไม่เต็มใจเกษตรกร ในด้านธุรกิจสินเชื่อ พบว่าเงินกู้สำหรับสมาชิกมีน้อยเกินไป และ
 ในภาครัฐที่แต่ละระดับต้องให้บุคคล 3 คนในการค้ำประกัน ซึ่งทำให้เสียเวลาในการเสาะหาคนที่สมควรช่วย
 ในการค้ำประกัน ในด้านธุรกิจการจัดหาสินค้า และวัสดุมากำหนดาย พบว่าในบางครั้งสินค้าขาดโดย
 เพราะเงินของเกษตรกรหาปลูก ทำให้สมาชิกต้องเสียเวลาในการรอสินค้าที่ส่งไป และบางครั้งเงินของ
 สินค้าก็มีข้อผิดพลาดอีกต้องชำระ ในด้านการรวบรวมผลผลิต พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วจะมีปัญหาใน
 ด้านการขายราคาที่ได้รับ ซึ่งเป็นราคาที่ดีมาก เมื่อเทียบกับราคาสูงที่ขายไป จัดว่าไม่คุ้มค่า และ

ในด้านของขั้นตอนการตรวจสอบแบ่ง ซึ่งสมาชิกหลายคนเกิดความสับสนในการตรวจวัดปริมาณแบ่ง ซึ่งเคยเกิดเหตุการณ์ที่ว่าหัวพันธุ์มันฝรั่งที่มีอายุมากๆ กลับมีปริมาณแบ่งที่น้อยกว่าหัวพันธุ์มันฝรั่งที่มีอายุน้อยกว่า ในด้านธุรกิจการให้บริการพบว่าเครื่องซึ่งที่เปิดให้บริการนั้นไม่ได้เปิดให้บริการตลอดปี แต่จะเปิดให้บริการเฉพาะฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิตมันฝรั่งเท่านั้น ส่วนในด้านของโกดังพบว่าโกดังที่มีอยู่ ไม่ได้เปิดไว้ให้สมาชิกเช่า แต่จะมีไว้ให้บริษัทเอกชนที่มาซื้อมันฝรั่งเช่า และในด้านปั้มน้ำมันนั้น มีน้ำมันไม่ครบทุกประเภท และไม่ได้เปิดครบวงจร และในบางครั้งพนักงานบริการประจำปั้มน้ำมันไม่ค่อยมีความสุภาพมากเท่าใดนัก ในด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรม และการรับรู้ข่าวสาร และการส่งเสริมอาชีพจากสหกรณ์ทางสมาชิกไม่ค่อยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทางสหกรณ์จัดขึ้นมากนัก และทางสหกรณ์ไม่ค่อยจะมีข่าวสารใหม่ๆ แจ้งให้สมาชิกทราบจึงทำให้ไม่มีอะไรดึงดูดใจในการเข้าร่วมกิจกรรม สำหรับด้านการส่งเสริมอาชีพอื่นๆ ทางสหกรณ์ไม่เคยมีการส่งเสริมอาชีพอื่นๆ นอกเหนือจากการจัดหาหัวพันธุ์มันฝรั่งเท่านั้น ในด้านการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินงาน และฝ่ายจัดการนั้น ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจะมีการเลือกในช่วงประชุมใหญ่เมื่อคณะกรรมการดำเนินงานชุดเก่าครบวาระ ในการเลือกตั้งจะมีการกำหนดบุคคลของสมาชิกเข้าไปร่วมประชุมใหญ่ ซึ่งทำให้คณะกรรมการดำเนินงานส่วนใหญ่มักจะเป็นบุคคลเดิม และคณะกรรมการดำเนินการส่วนใหญ่ที่เข้าไปบริหารนั้นก็เพียงชาวบ้านธรรมดาที่ไม่ค่อยมีความรู้ความสามารถในการทำงานอะไรมากนัก ในบางครั้งเมื่อเกิดปัญหาขึ้นก็ไม่สามารถที่จะแก้ไขได้ทันท่วงที

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the Graduate School of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Cooperative Economics

MEMBERS' SATISFACTION WITH OPERATION OF CHIANGMAI POTATO GROWER
COOPERATIVE LTD., SANSAI DISTRICT, CHIANGMAI PROVINCE, THAILAND

By

Bodee Putsyainunt

November 1999

Chairman : Assistant Professor Bancha Trivitayakun
Department/Faculty : Department of Agricultural Economics and Cooperative,
Faculty of Agricultural Business

The objectives of this research were to examine 1) personal and socioeconomic status of members of Chiangmai Potato Grower Cooperative Ltd., Sansai district, Chiangmai province; 2) their level of satisfaction with the Chiangmai Potato Grower Cooperative Ltd; 3) factors correlated with their satisfaction; and 4) their problems and recommendations for improving the cooperative's operation.

The data were collected by means of interview schedules pretested for validity and reliability from 332 members of Chiangmai Potato Grower Cooperative Ltd, selected by systematic random sampling, and analyzed by the Statistical Package for Social Sciences (SPSS/PC).

The findings indicated that the majority of the respondents were male, 43.65 years old on average, finished compulsory primary education (85.50%), had an average annual income of 98,958.01 Baht ranging from 16,000 to 670,000 Baht, and average agricultural experience of 25.04 years. Most of the respondents (79.50%) had obtained

information from the cooperative and have been members for an average of 8.53 years; 55.40% had not participated in the cooperative's annual meetings and 80.10% had not participated in potato competitions.

The findings also indicated that the respondents had a high level of satisfaction with member selection, service business, product and equipment provision as well as a moderate level of satisfaction with credit business and collective selling.

It was found that education, income and membership duration significantly correlated with the respondents' satisfaction with the operation of the cooperative while age, agricultural experience, information access and participation in annual meetings and potato competitions were not.

The respondents were found to have problems in each aspect of the cooperative's operation:

Member selection: too large number of members, leading to a decrease in potato-growing quotas; and non-farmer members.

Credit business: too small amounts of credits and inconvenience caused by using three people to guarantee credits.

Production and equipment provision: insufficiency of products for sale and unavailability of products of certain brand names.

Collective selling: too low prices.

Starch measuring procedures: members' insufficient understanding of qualities of starch in potato.

Service business: Occasional unavailability of weighing machines and silos for members to rent; limited types of gasoline; and impolite gas station personnel.

Members' participation in activities: information access and occupation promotion: infrequent participation in activities by members; infrequent provision of recent news by the cooperative; and no promotion of any other occupation.

Administration of committee and managing staff: most of the committees being the same people and villagers without enough knowledge and ability to solve problems.